

Masarykova univerzita vysílá do Antarktidy jubilejní expedici s modernizovaným lékařským vybavením

10.12.2025 - | Masarykova univerzita

Už za měsíc, na začátku ledna 2026, vyrazí do Antarktidy již 20. expedice Masarykovy univerzity. Součástí mise bude kromě vědeckého zkoumání i výrazná modernizace zdravotnického vybavení České vědecké stanice J. G. Mendela, která leží na ostrově Jamese Rosse.

Automatický externí defibrilátor, monitor životních funkcí s příslušenstvím, ultrazvuk s konvexní sondou, drobné lékařské vybavení a skříň na léky a další vybavení poputují v příštím medicínském kalendářním roce do Antarktidy. Masarykova univerzita získala toto medicínské vybavení za téměř milion korun díky iniciativě MUDr. Bronislava Stibora a společností Gordic, sro, BIONIK Stapro Group, sro, Cheiron, as, Plasmametal, sro Stolařství Jana Závišky a Českému antarktickému nadačnímu fondu.

Nové pořízené lékařské vybavení pro polární stanici JG Mendela svým rozsahem i úrovně překonává nejen sezonní stanice, ale i řadu stanic obývaných celoročně. Masarykova univerzita plánuje v modernizaci stanice pokračovat v následujících letech. „Modernizované zdravotnické vybavení výrazně zvyšuje úroveň péče poskytované na stanici a posílí schopnost expedičního lékaře reagovat na nenadálou situaci v náročných podmínkách v Antarktidě. Všem, kteří se na modernizaci patří rizikům, a dárcům, díky nimž byla možná, mé přímé poděkování,“ uvedl rektor Masarykovy univerzity Martin Bareš při slavnostním převzetí vybavení.

Nové přístroje získaly MU z iniciativy anesteziologa Bronislava Stibora, který je absolventem Lékařské fakulty MU a v současnosti působí na Landeskrankenhaus Baden bei Wien. Expedice do Antarktidy se poprvé zúčastnila v ročníku 2023/2024. Jeho hlavním úkolem byla lékařská péče o členy výprav a provádění medicínského výzkumu, který se týkal zejména zjišťování změn adaptability kardiovaskulárního systému, změn autonomního nervového systému a složení tělesných tkání při pobytu na polární stanici. „Během této expedice jsem měl i unikátní příležitost navštívit antarktické stanice jiných zemí, například Chile či Uruguaye. Všude jsem se zajímal o materiální a lékařské zabezpečení. A to bylo hlavním impulsem k oslovení sponzorů se žádostí o finanční a materiální pomoc pro naši stanici,“ vysvětlil Bronislav Stibor. Do Antarktidy se vrací s aktuální výpravou, tentokrát v rozšířené roli včetně koordinace zdravotnických postupů a školení posádky v oblasti první pomoci a práce s novým vybavením. „Hlavním úkolem bude obnova a modernizace základů přístrojového medicínského vybavení. To je naprosto nezbytné pro zvýšení bezpečnosti týmu v odlehlém prostředí, kde je zdravotnická péče prakticky nedostupná. Nové přístroje umožní kvalitnější základní diagnostiku, omezí úrazy, sledovat životní funkce, provést ultrazvukové vyšetření či zvládnout akutní zdravotní komplikace do doby příjezdu evakuačního týmu,“ dodal Bronislav Stibor.

Na Českou vědeckou stanici JG Mendela na ostrově Jamese Rosse vyrazí devatenáct vědců a technických pracovníků na začátku ledna. Na konci ledna se chystá menší skupina osmi polárníků na Nelsonův ostrov, a to ve spolupráci s národními programy Ukrajiny, Turecka, Číny a Chile. Letošní účastníci obou expedic se sešli v listopadu na školení, které musí být všechny před cestou na tento drsný kontinent absolvovat. Školení se týká nejen právních, environmentálních a bezpečnostních

témat, ale podchytilo i zdravotní a psychologické aspekty účasti na expedici.

„Výprava na ostrov Jamese Rosse bude tradičně zaměřena na sledování vývoje klimatu, stavu ledovců či permafrostu a také na výzkum nižších rostlin. Novinkou je prohloubení spolupráce s Univerzitou Karlovou, které vyústilo do dlouhodobého založení nové výzkumné sekce pro monitorování přírodního prostředí. Druhá menší výprava se pak mimo vlastní výzkum pokusí opravit rozpadající se padající spadající do technicko-logistického zázemí českého terénního tábora Nelson,“ Nelson Daniel Nývlt z Geografického ústavu Přírodovědecké fakulty MU.

Na Nelsonově ostrově se torza budov někdejší stanice založené v roce 1988 využívají k uskladnění materiálu, výzkumníci tam prozatím přebývají ve stanech. Vzhledem k specifickým podmínkám a strategické poloze ostrova chce Český antarktický výzkumný program sídlící při Geografickém ústavu Přírodovědecké fakulty MU tuto základnu zachovat, proto se stávající budovy pokusí opravit tak, aby dočasně přírodní prodloužil její životnost. V budoucnosti má na ostrově vzniknout zcela nové moderní zázemí pro potřeby nejen českých vědců.

Masarykova univerzita má důležitou roli v českém antarktickém výzkumu. Už od roku 2007 vlastní a provozuje Českou vědeckou stanici Johanna Gregora Mendela na ostrově Jamese Rosse v jedné z nejrychleji se měnících oblastí Antarktidy. Právě poblíž Antarktického poloostrova probíhá intenzivní oteplování, tání ledovců a proměny ekosystémů, což činí z tohoto místa ideální laboratoř pod širokým nebem pro výzkum klimatických změn, ekologie, glaciologie i geologie.

Masarykova univerzita je zároveň jedinou univerzitou na světě, která zastřešuje národní antarktický program. Český antarktický výzkumný program, koordinovaný MU, zajišťuje dlouhodobý výzkum a monitoring přírodního prostředí Antarktidy, provoz stanice i související infrastruktury. Díky tomu se může rozšířit interdisciplinární výzkum, mezinárodní spolupráce a zároveň je posilována pozice České republiky v rámci Smlouvy o Antarktidě.

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/masarykova-univerzita-vysila-do-antarktidy-jubilejni-expedici-s-modernizovanim-lekarskym-vybavenim>